

OBSAH

OBSAH

NA ÚVOD	1
NOVOHRADSKÉ VRCHY – <i>VRCHÁRSKY KRAJ</i> NOVOHRADU	8
Príroda. Pôvodné sídla	8
HISTORICKÝ VÝVOJ DO POLOVICE DVADSIATEHO STOROČIA	11
Osídlenie v praveku	11
Stredoveké osídľovanie.....	12
Prvé storočia novoveku – pod vládou Turkov či v ich susedstve	15
Obdobie zostreného náboženského útlaku.....	18
Rozvoj kapitalistického podnikania.....	20
Od tereziánskych reforiem do pádu monarchie	23
V podmienkach prvého česko-slovenského štátu	24
Prvá Slovenská republika.....	31
Oslobodzovanie územia slovenského Novohradu	35
Roky povojnové a nástup socializmu	38
SOCIÁLNA KULTÚRA	41
Rodina, širšie príbuzenstvo, sídelné spoločenstvo.....	41
Národnostný, etnický aspekt.....	44
Spoločenská komunikácia.....	46
Sociálno-profesijná štruktúra obyvateľstva, spoločenská etika.....	46
VRCHÁRSKE NÁREČIE V HORNOM NOVOHRADE	54
TRADIČNÁ AGRÁRNA KULTÚRA V NOVOHRADSKÝCH VRCHOCH	59
Príprava pôdy a spôsoby jej obrábania	59
Pestovanie poľnohospodárskych plodín	62
Technické plodiny,.....	72
Ovocinárstvo,.....	72
Chov hospodárskych zvierat.....	74
Včelárstvo	81
ĽUDOVÁ VÝROBA A REMESLÁ	83
Kameň, kamenárstvo.....	83
Drevo.....	86
Uhliarstvo.....	89
Prútie, slama, luby.....	90
Textilné suroviny a ich spracovanie	92
Tkane domáceho plátna	95

Ovčia vlna.....	97
Paličkovaná čipka.....	98
Výšivkárstvo.....	99
Krajčírstvo.....	100
Koža, kožušina.....	101
Rohovina.....	102
Mlynárstvo, valchárstvo – <i>karlovanie</i> súkna.....	102
Valchárstvo, karlovanie či váľanie súkna.....	104
Kováčstvo, kovotepectvo.....	108
TRADIČNÁ ĽUDOVÁ ARCHITEKTÚRA.....	111
Sídla.....	111
Obydlia a bývanie.....	112
Vnútoraná štruktúra domu; základné vybavenie.....	116
SAKRÁLNA ARCHITEKTÚRA.....	121
TRADIČNÝ ĽUDOVÝ ODEV, OBUV A JEHO TVORBA.....	128
Mužský ľudový odev.....	129
Tradičný ženský odev.....	133
Ženská obuv.....	142
Odev a obuv detí.....	142
TRADIČNÁ STRAVA A STRAVOVANIE.....	144
Kašovité jedlá a cestoviny –.....	144
Polievky, omáčky.....	145
Chlieb náš každodenný.....	147
Tradičné pečivo.....	148
Živočíšne jedlá a produkty.....	149
Mlieko a mliečne produkty.....	151
Spôsob stravovania.....	152
KALENDÁRNE OBYČAJE. <i>ROK NA DEDINE</i>	154
Zima.....	154
Jar.....	165
Leto.....	168
Jeseň.....	173
Assentírka; rukovačka.....	173
Priadky.....	178
Večerné páračky peria.....	179
RODINNÉ OBYČAJE.....	182
Narodenie dieťaťa.....	182

Svadba.....	184
Odchod z radu živých	198
ĽUDOVÉ LIEČITEĽSTVO	202
FOLKLÓR.....	206
Ľudová pieseň	206
Ľudová hudba.....	211
Ľudový tanec.....	214
POUŽITÁ ODBORNÁ LITERATÚRA A PRAMENE.....	218
Archívy	220
PRÍLOHY	221
Príloha 1	221
Príloha 2	224
Chodenie s Gubom.....	224
SUMMARY	232
Recenzné stanovisko.....	233
Recenzný posudok	235